

Ohjeita vanhemmille lapsen sairastaessa varhaiskasvatuksen aikana

Sairaalan lapsen paikka on aina kotona, ei päiväkodissa.

Tarttuvaa tautia sairastava lapsi voi palata hoitopaikkaan vasta kun hän on terve. Lapsi on pääsääntöisesti terve silloin, kun hän voi leikkiä ja osallistua päivähoitopaikan toimintaan, esim. ulkoiluun, tarvitsematta erityishuomiota. Jos lapsi palaa hoitoon ennen kuin on täysin parantunut, hänellä on alentunut vastustuskyky ja siksi suurempi riski saada hoitopaikasta jokin muu tauti. Lisäksi hän voi tartuttaa muut lapset. Sairas lapsi tarvitsee myös aina erityistä hoivaa ja hoitoa, jota omat vanhemmat voivat parhaiten tarjota.

Mikäli lapsi sairastuu hoitopäivän aikana, päiväkodin lastenhoitaja soittaa vanhemmille ja sopii sairastuneen lapsen noutamisesta. Päiväkodilla tulee aina olla ajan tasalla olevat puhelinnumerot, joista vanhemmat tavoittaa.

Lääkkeet

Päiväkodissa **ei pääsääntöisesti anneta lapselle lääkkeitä**, vaan lääkkeen anto tulee huolehtia kotona. Lähes kaikkien lääkkeiden annostelu voidaan hoitaa näin, kun asiasta mainitaan lasta hoitavalle lääkärille. Poikkeustapauksessa voidaan antaa sellaiset lääkärin määräämät lääkkeet, jotka on määrätty jatkuvaan käyttöön ja joiden annosteluajaksi on määrätty päiväaika tai lääkkeitä ei voida muuna aikana antaa (esim. vuorohoito). Kuurilääke tulee olla vanhemman valmiiksi annostelema ja hoito-ohjeet tulee toimittaa päiväkodille kirjallisesti, esimerkiksi kopio lääkärin reseptistä.

Pitkäaikaissairauksissa laaditaan lääkehoitosuunnitelma. Vanhemmat vastaavat päiväkodin lastenhoitajan kouluttamisesta joko itse tai järjestävät terveydenhuollon ammattilaisen pitämään koulutuksen. Pitkäaikaissairauksia ovat esimerkiksi diabetes, epilepsia ja astma. Sairauden vaatima kohtauslääke annetaan siis vain ennalta tehdyn suunnitelman ja sopimuksen mukaisesti. Ensisijaisesti pyritään siihen, että lapsen lääkkeet annetaan kotona. Lääke tuodaan kerta-annoksena ja lääkkeessä tulee olla sekä lapsen että lääkkeen nimi ja mukana annosteluohje päivämäärineen. Lapsikohtainen lääkehoidon suunnitelma tehdään yhteistyössä lasta hoitavan ja lääkehoitoa toteuttavan tahon sekä lapsen huoltajan välillä.

Minkäänlaisia reseptivapaita lääkkeitä, esimerkiksi kipulääkkeitä, ei anneta lapselle päiväkodissa. Jos lapsi tarvitsee kipu- tai kuumelääkettä päivän aikana, hänen tulee olla sairastamassa/toipumassa kotona.

Lasten käsihygienia

Lapsen kädet pestään vedellä ja nestesaippualla päiväkotiin tullessa. **Vanhempi huolehtii, että lapsi pesee kätensä ennen kuin tulee ryhmätilaan.** Lapset eivät vielä itsenäisesti osaa pestä käsiänsä tarpeeksi hyvin, joten vanhemman valvonta ja apu ovat tarpeen.

Päiväkodin kasvattajat huolehtivat, että lapset pesevät kätensä vedellä ja nestesaippualla aina sisälle tullessa, ennen ruokailuja, vaipanvaihdon ja WC-käynnin jälkeen, yskimisen, niistämisen ja aivastamisen jälkeen ja aina kun kädet ovat näkyvästi likaiset. Suosittelemme käsien pesua myös heti kotiin saavuttua.

Käsihuuhdetta käytetään harkinnan mukaan influenssa-, oksennus- ja ripuliepidemia-aikoina käsien pesun jälkeen. Käsihuuhteen käyttöä suositellaan käsien pesun jälkeen ainakin ennen ruokailua ja WC:ssä käynnin jälkeen. Henkilökunta annostelee käsihuuhteen lasten käsiin ja auttaa huuhteen levittämisessä.

Huolellinen käsihygienia henkilökunnalla, lapsilla ja vanhemmilla on tärkein yksittäinen toimenpide torjuttaessa infektioita.

Sairasta lasta tai selvästi vielä toipilasta ei tuoda päiväkotiin. Sairaana lapsen hoitopaikka on kotona tai vakavammissa tapauksissa sairaalassa.

Jos lapsi sairastuu kesken päiväkotipäivän, lastenhoitaja ottaa yhteyttä vanhempaan, jonka tulee hakea lapsi viivyttämättä kotiin tai huolehtia hakijaksi varahakija.

Lapsen tulee olla päiväkotikuntoinen, mikä tarkoittaa, että hänen tulee jaksaa osallistua täysipainoisesti kaikkeen toimintaan, myös ulkoiluun säällä kuin säällä ja liikuntaan. Myös ruokahalua tulee olla. Puolikuntoinen lapsi ei jaksaa olla päiväkodissa ja paraneminen saattaa viivästyä, mikäli lapsi tuodaan liian aikaisin päiväkotiin.

Kuume ei ole lapsen päiväkotikuntoisuuden mittari. Lapsi voi olla hyvinkin väsynyt, huonovointinen ja voipunut ja selvästi kotihoitokunnossa, vaikka kuumetta ei olisi. Päiväkotiemme kasvattajat osaavat kokemuksensa perusteella päätellä, koska lapsi ei ole päiväkotikuntoinen. Huomaattehan, että tarttuvissa taudeissa (nuhakuume, yskä, influenssa, mahataudit ym.) myös sairastuneen lapsen sisarukset tulee pitää kotona, jotta he eivät tartuta päiväkodissa olevia muita lapsia tai henkilöstöä.

Kun lapsi on ollut sairaana, hänen tulee olla kotona aina vielä yhden oireettoman vuorokauden (yö+päivä) ajan. Jos lapsi on siis esimerkiksi oksentanut tiistain ja keskiviikon välisenä yönä, se tarkoittaa, että hän on ollut sairaana keskiviikkona. Hän ei voi tulla päiväkotiin vielä torstaina, vaan perjantaina, mikäli oireet eivät palaa enää torstaina.

Mikäli lapsen sairauden oireena on kuume, kuumeraja päiväkodissa on 37,5.

TAUTI	ITÄMISAIKA	OIREET	HOITO	ENNALTAEHKÄISY	POISSAOLO PÄIVÄKODISTA
Enterorokko	4–6 vrk	Posken, kielen ja ikenien limakalvoille ilmaantuu punoittavia alueita, joiden keskustassa aluksi rakkula ja sitten haavauma. Noin 2 vrk:n kuluttua ilmestyy muuallekin kehoon rakkuloita, erityisesti kämmeniin, jalkapohjiin ja pakaroihin. Voi liittyä kuumetta, ripulia ja hengitysoireita.	Oireen mukainen hoito. Tarvittaessa reseptillä saatavissa puuduttavaa liuosta suun huuhteluun ennen ruokailua.	Hyvä käsihygienia.	Tartuttavuus alkaa jo ennen oireita ja kestää pitkään. Jo ensimmäisistä oireista alkaen lapsen tulee olla pois päiväkodista. Lapsi voi olla erittäin kipeä ja tarvita kipulääkkeitä. Kivun hoito tehdään kotona. Hänen tulee olla täysin tervehtynyt ja olla vähintään yksi täysin terve vuorokausi vielä kotona ennen paluuta päiväkotiin.
Nielutulehdus (angiina)	2–5 vrk	Kuume, kurkkukipu, mahdollisesti oksentelu, usein vaaleat peitteet kurkussa.	Lääkärin määräämä hoito jopa 10 vrk.	Hyvä käsihygienia.	Jos lapsi saa antibiootteja, hän voi palata päiväkotiin kolmantena päivänä hoidon aloituksesta, mikäli on selvästi parantumaan päin. Lapsen tulee olla kuumeeton yhden kokonaisen vuorokauden ajan ennen päiväkotiin paluuta.
Hinkuyskä	7–21 vrk	Yskä, joka viikon kuluessa kehittyy puuskittaiseksi, jolloin hinkukohtauksia ja oksentelua. Osittain rokotetuilla oireet saattavat olla epämääräisempiä.	Lääkärin määräämä hoito.	Rokotus lasten rokotusohjelman mukaan (PDT)	Lapsella ei saa enää esiintyä ollenkaan yskänkohtauksia tai hinkuvaa hengitystä. Yksi täysin terve vuorokausi vielä kotona ennen paluuta päiväkotiin.
Kihomato	14–21 vrk	Peräaukon kutina erityisesti illalla nukkumaan mennessä.	Samanaikainen hoito koko perheelle (myös oireettomille) lääkkeellä, esim. Pyrvin tai Vermox. Perusteellinen siivous. Uusintalääkitys 2 viikon kuluttua.	Hyvä käsihygienia. Lyhyet kynnet.	Lääkkeen antoa seuraava päivä ollaan vielä kotona. Päiväkotiin ei tuoda vaatteita tai leluja, joita ei ole erikseen pesty tartunnan ja lääkityksen jälkeen. Päiväkodille tulee ilmoittaa välittömästi, jotta myös päiväkodilla voidaan pestä kaikki lapsen käytössä ollut tekstiili ja lelut.
Korvatulehdus		Kutina ja kipu, joka pahenee korvalehteä painettaessa. Kuume, toisinaan korvavuoto.	Lääkärin määräämä hoito.	Hyvä käsihygienia. Rokotusohjelman pneumokokkrokote antaa hieman	Lapsen tulee olla kuumeeton ja päiväkotikuntoinen eli yleisvoinniltaan hyvä. Yksi kuumeeton päivä kotona ennen päiväkotiin palaamista.

				suojaa myös korvatulehdusta vastaan.	
Märkärupi	2–5 vrk	Märkivä ja kutiseva rupi yleensä kasvoissa suun tai nenän ympärillä. Saattaa raapimisen tuloksena levitä muualle kehoon.	Lääkärin määräämä hoito.	Hyvä käsihygienia.	Kaksi vuorokautta suun kautta otettavan lääkehoidon aloittamisesta ja kolme vuorokautta paikallisen antibioottikurin aloittamisesta. Huomioidaan myös lapsen yleisvointi, joka tulee olla hyvä.
Nuhakuume, hengitystieinfektio	1–3 vrk	Nuha, yskä, kurkkukipu, yleinen huonovointisuus, väsymys, mahdollisesti kuume.	Oireiden mukainen hoito. Lääkärin määräämä hoito.	Hyvä käsihygienia.	Jos on jatkuvaa rään valumista, erityisesti lapsilla, jotka eivät osaa niistää, on syytä olla pahimman ajan kotona lepäämässä. Jos yskä vaikeuttaa päiväunia tai hengästyttää liikaa leikkiessä ja ulkoillessa, tai aivastelu on jatkuvaa, on syytä olla kotona lepäämässä. Mikäli on kuumetta, vähintään yksi kuumeeton vuorokausi kotona. Muuten päiväkotiin voi tulla, kun yleisvointi on hyvä ja jaksaa osallistua kaikkeen päiväkodin toimintaan. Kuumeettomuus yksin ei tarkoita, että lapsi olisi päiväkotikuntoinen.
Ontelosyylä		2-6 mm:n läpimittaiset syylät iholla, pääasiassa taiteissa. Puristettaessa tulee esiin tahmaista eritettä.	Ihon rasvaus. Lääkärin määräämä hoito.		Jos syylät ovat tulehtuneita, tehdään paikallishoito kotona ennen päiväkotiin tuloa . Mikäli syylät vuotavat, suojataan ne laastarilla tai vastaavilla. Informoidaan päiväkodin henkilöstöä.
Parvorokko	6–21 vrk	Alkaa usein poskien punoituksella, jota seuraa vartalosta raajoihin leviävä ihottuma. Väsymys. Lievä kuume.	Oireita lievittävä lääkitys.		Vähintään yksi täysin kuumeeton vuorokausi tulee olla kotona. Yleisvoinnin pitää lisäksi olla hyvä, jotta lapsi jaksaa osallistua kaikkeen päiväkodin toimintaan. Lapsi voi olla hyvin väsynyt.
Päätäi	1–2 vrk	Kutina, saivareet. Joskus oireeton, mutta silti tarttuva. Päätäitä ja sen eri kehitysmuotoja löytyy yleensä hiuksista, korvien takaa ja niskasta.	Päätäit poistetaan ilman reseptiä saatavalla lääkkeellä ja ne ja saivareet lisäksi mekaanisesti täikamman avulla. Koko perhe (myös oireettomat) hoidetaan saman	Erittäin helposti tarttuva ja harmillisen usein pitkäkestoinen epidemia. Koko päiväkodin perheitä tulee tiedottaa, jotta kaikki voivat tarkkailla tilannetta.	Kun lapsen ja koko perheen hoito on tehty ja kaikki tekstiilit pesty sekä varmistettu, ettei päiväkotiin viedä/ole jäänyt mitään tekstiilejä/pehmoeluvia, lapsi voi palata päiväkotiin. Yleensä noin vuorokauden kuluttua , jotta myös päiväkodilla ehditään tehdä perusteellisempi puhdistus ja pestä tekstiilit vähintään lapsen ryhmässä. On erittäin tärkeää huolehtia, että vähintään kaikki

			aikaisesti. Hoidon uusiminen ohjeen mukaan, yleensä noin viikon kuluttua. Kaikkien tekstiilien peseminen vähintään 60 asteessa.	Joskus koko yhteisön lapset hoidetaan saman aikaisesti, jotta epidemia saadaan loppumaan.	lapsen ryhmän perheet tietävät tartunnasta, jotta se ei pääsisi leviämään epidemiaksi.
Ripuli- tai oksennustauti ("mahatauti")	riippuu taudin aiheuttajasta	Ripuli tai löysä uloste, oksentelu, yleinen huonovointisuus, ilmavaivat, kuume, väsymys, voimattomuus.	Nesteen saanti taattava pieninä, usein toistuvina annoksina. Pitkittyneessä taudissa nesteytysjuoma apteekista. Pienten lasten rajussa taudissa on syytä konsultoida lääkäriä.	Hyvä käsihygienia. Ruuan hygieeninen käsittely ja säilytys. Ulkomaille huolellisuus ruuan suhteen.	Kaksi täysin oireetonta vuorokautta , koska tauti uusii helposti. Sairastuneen lapsen sisaruksia ei saa tuoda päiväkotiin, koska he ovat erittäin todennäköisesti tartunnan kantajia. Mikäli sairastuneen lapsen sisarukset tuodaan päiväkotiin, tauti saattaa levitä koko päiväkotiin ja kiertää ryhmissä jopa viikkoja. Pienistäkin oireista on syytä jäädä kotiin. Myös jos muu perheenjäsen on sairastunut (esimerkiksi vanhempi), lasta ei tuoda päiväkotiin.
Silmätulehdus, sidekalvontulehdus	Virusperäinen silmätulehdus voi olla tarttuva jo muutamia päiviä ennen oireiden ilmaantumista ja pysyä tartuttavana jopa 7–14 päivän ajan oireiden alettua. Bakteriperäisessä tulehduksessa tartuttavuus usein vähenee merkittävästi antibiootihoidon alettua.	Silmien punoitus, rähmiminen, kutina.	Silmien puhdistaminen keitetyllä vedellä tai keittosuolaliuoksella. Lämmin tai viileä silmähaude. Bakteritulehduksissa antibioottitipat.	Hyvä käsihygienia. Pintojen tehostettu siivoaminen. Aivastelu tai yskiminen liinaan, joka heitetään pois ja jonka jälkeen pestään huolellisesti kädet.	Virusperäinen silmätulehdus tarttuu yskimisen tai aivastelun tai kosketuksen kautta. Bakteriperäinen myös esimerkiksi pinnoilta, johon sairastunut on silmien kosketelun jälkeen koskenut. Jos silmästä tulee eritettä tai se punoittaa, se on edelleen tarttuva. Bakteriperäisessä tulehduksessa 2-4 vuorokautta hoidon aloituksesta (antibioottitipat) ei ole enää tarttuva. Lapsen on syytä olla kotona, kunnes pahimmat oireet, erityisesti silmän vuotaminen on loppunut ja hoito on tehonnut. Yleensä noin kaksi vuorokautta .
Syyhy	kutina 3–6 viikkoa tartunnasta.	Ihon voimakas kutina, varsinkin iltaisin ja öisin, kutinasta johtuvat	Permetriinivoide iholle kahdesti 1-2 viikon välein. Voide	Syyhy tarttuu suorassa ihokontaktissa sekä	Lapsen tulee olla hoidon antamisen (koko perheen) ja tehostetun siivouksen ja pyykinpesun suorittamisen jälkeen

	uusintatartunta 1–3 vrk	raapimisjäljet. Oireet tyypillisesti ranteissa, sormiväleissä, pakaranseudulla, kivespusseissa, niskassa, rinnassa, lapaluiden alueilla, nivusissa. Pienillä lapsilla myös kämmenissä ja jalkapohjissa. Kutina voi olla myös laaja-alaista.	levitetään koko vartalolle. Jos kädet pestään, on voide levitettävä uudelleen käsiin. Reseptillä voi saada myös Ivermektiini-tablettihoidon. Tarkka ja tehostettu siivous ja pyykinpesu. Koko perhe hoidetaan samanaikaisesti.	vuodevaatteiden, pehmolelujen, asusteiden ym. välityksellä.	päiväkodista poissa vähintään kaksi vuorokautta . On ehdottoman tärkeää tiedottaa heti päiväkotia ja muita mahdollisia tartunnansaaneita, jotta kaikki hoidettaisiin, uusintatartunnoilta välttyttäisiin ja kierrettä ei pääsisi syntymään.
Tulirokko	2–5 vrk	Kuume, kurkkukipu, oksentelu, ihottuma, jota ei esiinny kasvoilla, ”mansikkakieli”	Lääkärin määräämä hoito, usein 7-10 vrk kestävä antibioottilääkitys.	Hyvä käsihygienia.	Lapsen toipumistarve on yleensä pitkä. Mikäli yleisvointi sallii ja oireet ovat poissa , voi päiväkotiin kuitenkin palata, kun lääkekuuri on kestänyt kolme vuorokautta .
Vauvarokko, nk. kolmen päivän kuume	7–18 vrk	Äkillinen, korkea, nopeasti nouseva ja laskeva kuume. Kuumeen laskettua punatäpläinen ihottuma.	Oireita lievittävä lääke.		Tauti on hyvin väsyttävä. Mikäli lapsen yleisvointi sen sallii, päiväkotiin voi palata yhden täysin kuumeettoman vuorokauden jälkeen.
Vesirokko	10–21 vrk	Kuume, voimakas kutina. Eri vaiheissa olevia vesirakkuloita iholla ja päänahassa.	Oireiden mukainen hoito. Raapimisen välttäminen.	Vesirokkorokote kuuluu yleiseen rokotusohjelmaan ja sitä esiintyy harvoin tai rokotettujen oireet ovat hyvin lieviä.	Päiväkotiin voi palata, kun kaikki ruvet ovat kuivia ja lapsi on kuumeeton . Kuitenkin aikaisintaan viisi vuorokautta ihottuman alkamisesta .
Tuhkarokko Vihurirokko Sikotauti	MPR-rokotusten ansiosta lähes hävinneet.		Aina konsultoitava lääkäriä.		